

Europese MindPlay-matrix van competenties, vaardigheden en bedreigingen

Deze matrix bundelt de bevindingen uit België, Duitsland, Hongarije, Polen en Roemenië en vertaalt deze naar operationele domeinen die richting geven aan de ontwikkeling van MindPlay WP3. Deze matrix is een op evidentie gebaseerd prioriteringskader voor WP3. Ze identificeert behoeften en mogelijke reactietypen; ze schrijft niet voor dat voor elke rij een afzonderlijke tool, game, digitale functie of trainingsmodule wordt ontwikkeld. De uiteindelijke outputs worden geselecteerd via een goedgekeurd, proportioneel, door leerkrachten aangestuurd en niet-klinisch ontwerpproces.

Nr.	Bedreigings- risicogebied	Typische uitingsvormen	Competentiedomein	Vereiste vaardigheden	Voorgestelde MindPlay-reactie	Primaire doelgroep	Voorgesteld WP3-formaat	Prioriteit	Relevantie voor alle landen
OPMERKING: MindPlay vervangt geen wettelijke, schoolgebonden of professionele procedures voor bescherming en veiligheid.									
1	Aandachts- en concentratieproblemen	Onoplettendheid; afleidbaarheid; moeite om de aandacht vast te houden; onafgemaakte taken; vaak opnieuw moeten worden bijgestuurd.	Vroegtijdige signalering en ondersteuning in de klas	Gestructureerde observatie; differentiatie; strategieën ter ondersteuning van de aandacht; aanpassing van taken; technieken om betrokkenheid te vergroten.	Observatietools; gestructureerde observatie en pedagogisch ondersteunende game/activiteit; lerarentraining; activiteitenkaarten voor de klas.	Leerkrachten; schoolpsychologen/begeleiders	Observatiechecklist; korte gestructureerde observatie en pedagogisch ondersteunende game/activiteit; praktische trainingsseenheid	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
2	Hyperactiviteit en impulsiviteit	Rusteloosheid; impulsieve reacties; onderbreken; moeite met wachten; moeite om klassenregels te volgen.	Positieve gedragsondersteuning	Gedragsmanagement; de-escalatie; organisatie van de klas; positieve bekrachtiging; duidelijke instructies geven.	Modules voor gedragsmanagement; interventieprocedures voor de klas; praktijkscenario's.	Leerkrachten; schoolleiders; psychologen/begeleiders	Trainingsmodule; interventiestroomschema; scenario's	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
3	Moelijkheden met emotieregulatie	Emotionele uitbarstingen; intense frustratie; weinig zelfcontrole; snelle stemmingswisselingen; moeite om tot rust te komen.	Emotionele geletterdheid en ondersteuning van emotieregulatie	Emotiecoaching; co-regulatie; ondersteuning van zelfregulatie; veerkracht versterken; leeftijdsadequate reflectie.	Games rond emotionele geletterdheid; SEL-activiteiten; lerarentraining; kalmeer- en regulatieoefeningen.	Kinderen; leerkrachten; ouders	Spelgebaseerde gameset; databank met SEL-activiteiten; trainingseenheid	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
4	Angst en emotionele nood	Aanhoudende zorgen; angsten; verdriet; emotionele onzekerheid; lichamelijke klachten; vermijden van activiteiten.	Vroegtijdige signalering en emotionele ondersteuning	Subtiele signalen herkennen; ondersteunende communicatie; basale psychologische eerste ondersteuning; door de leerkracht aangestuurde afweging van overleg en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid.	De-escalatie; conflictoplossing; grenzen stellen; veiligheidsgerichte reactie; documentatie en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid.	Leerkrachten; psychologen/begeleiders; ouders	Richtlijn; gestructureerde observatie en pedagogisch ondersteunende game/activiteit; door de leerkracht aangestuurde afweging van overleg en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
5	Sociale terugtrekking en isolatie	Eenzaamheid; vermijden van leeftijdsgenoten; geringe deelname in de klas; beperkte communicatie; terughoudendheid om aan groepsactiviteiten deel te nemen.	Inclusie en relatieopbouw	Verbondenheid versterken; ondersteuning door leeftijdsgenoten faciliteren; inclusief groepswork; deelname aanmoedigen.	Integratiespellen; gestructureerde klasactiviteiten; oefeningen voor verbondenheid met leeftijdsgenoten.	Leerkrachten; kinderen	Integratiegameset; databank met klasactiviteiten	Gemiddeld-hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
6	Conflicten tussen leeftijdsgenoten en sociale moeilijkheden	Frequente conflicten; uitsluiting; pesten; gebrekkige samenwerking; moeite met delen of het respecteren van grenzen.	Conflictanheren en sociaal-emotioneel leren	Bemiddeling; empathie versterken; herstelgerichte benaderingen; coöperatief leren; communicatieve vaardigheden.	Integratiespellen; rollenspelscenario's; activiteiten voor conflictoplossing.	Leerkrachten; kinderen; schoolpsychologen/begeleiders	Rollenspelkaarten; coöperatieve games; leerkrachtenmodule	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
7	Agressief en oppositioneel gedrag	Verbalen of fysieke agressie; opstandig gedrag; storend gedrag; weigeren om mee te werken; escalatie tijdens conflicten.	Gedragsmanagement en crisisrespons	De-escalatie; conflictoplossing; grenzen stellen; veiligheidsgerichte reactie; documentatie en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid	Interventieprocedures; trainingsmodules; beslismomen; responsprotocollen voor de klas.	Leerkrachten; schoolleiders; psychologen/begeleiders	Procedure, stroomschema; trainingsscenario	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
8	Gezinsstress en instabiliteit	Nood als gevolg van ouderlijke conflicten, scheiding, echtscheiding, financiële problemen, inconsistente zorg of verwaarlozing.	Partnerschap met en ondersteuning van gezinnen	Sensitieve communicatie met ouders; betrokkenheid van het gezin; contextuele risico's herkennen; professionele grenzen bewaken.	Ouder materiaal; communicatietools; gespreksruiden; hulpmiddelen voor doorverwijzing.	Leerkrachten; ouders; psychologen/begeleiders	Toolkit voor ouders; gespreksruiden; hulpmiddel voor doorverwijzing	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
9	Huiselijk geweld en kinderverwaarlozing	Gedragsveranderingen; angst; trauma-gerelateerde reacties; regressie; onverklaarde afwezigheden; signalen van onvulde zorgbehoeften.	Bescherming en veiligheid en traumabewuste praktijk	Waarschuwingssignalen herkennen; veilige documentatie; door de leerkracht aangestuurde afweging van overleg en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid; multidisciplinaire samenwerking; trauma-gevoelige reactie.	Door experts goedgekeurde basisinformatie over bescherming en veiligheid, casusgebaseerd trainings-/leermateriaal en doorverwijzing naar bestaande lokale school- en kinderschermingsprocedures	Leerkrachten; schoolleiders; psychologen/begeleiders	Protocol voor bescherming en veiligheid; casusscenario's; door de leerkracht aangestuurde afweging van overleg en doorverwijzing naar bestaande schoolondersteuning of procedures voor bescherming en veiligheid	Kritiek	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
10	Uitdagingen rond migratie en diversiteit	Aanpassingsproblemen; taalbarrières; culturele misverstanden; uitsluiting; onderbroken onderwijscontinuïteit.	Inclusieve en cultuursensitieve praktijk	Interculturele communicatie; inclusieve begeleiding; taalgevoelige ondersteuning; bewustzijn van vooroordelen.	Inclusieve games; trainingsmodules; visueel en taalarm materiaal; richtlijnen voor aanpassing.	Leerkrachten; kinderen; ouders	Inclusieve gameset; trainingsmodule; aanpassingsgids	Gemiddeld-hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
11	Digitalisering en overmatige schermtijd	Verminderde aandacht; slaapperelateerde problemen; emotionele ontregeling; beperkt offline spelen; ouder-kindconflicten rond apparaten.	Bevordering van digitaal welzijn	Preventieactiviteiten; begeleiding voor ouders; leeftijdsadequate digitale routines; problematische patronen herkennen.	Hulpmiddelen voor ouders; bewustwordingsmateriaal; klasactiviteiten; richtlijnen voor digitaal welzijn.	Ouders; leerkrachten; kinderen	Factsheet voor ouders; bewustwordingsactiviteit; hulpmiddel voor klassikale bespreking	Gemiddeld-hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
12	Lage veerkracht en angst om te falen	Vermijding; weinig zelfvertrouwen; snel opgeven; perfectionisme; terughoudendheid om onbekende taken te proberen.	Bevordering van veerkracht	Sterkgerichte benaderingen; aanmoediging; groeigerichte feedback; geleidelijk uitdagingen opbouwen.	Games om veerkracht te versterken; activiteiten voor zelfvertrouwen; prompts voor leerkrachten.	Leerkrachten; kinderen; ouders	Gameset; activiteitenkaarten; feedbackgids	Gemiddeld-hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
13	Beperkte samenwerking tussen school en gezin	Ontkenning door ouders; geringe betrokkenheid; wantrouwen; inconsistente communicatie; conflict over de behoeften van het kind.	Partnerschap tussen school en gezin	Moelijke gesprekken; vertrouwen opbouwen; niet-veroordelende communicatie; gezamenlijke planning; verwachtingen managen.	Toolkit voor ouderbetrokkenheid; sjablonen voor gesprekken/bijeenkomsten; communicatiescripts.	Leerkrachten; schoolleiders; ouders	Toolkit; vergadergids; communicatiesjablonen	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië
14	Stress en emotionele belasting van leerkrachten	Burn-out; overbelasting; uitputting; verminderd zelfvertrouwen; emotionele overdracht; beperkte capaciteit voor langdurige individuele ondersteuning.	Professionele veerkracht en zelfzorg	Stressmanagement; reflectieve praktijk; collegiale ondersteuning; grenzen stellen; hulp zoeken.	Module over het welzijn van leerkrachten; reflectietools; vormen van collegiale ondersteuning.	Leerkrachten; schoolleiders	Welzijnsmodule; reflectieblad; protocol voor collegiale ondersteuning	Hoog	België, Duitsland, Hongarije, Polen, Roemenië